

PRZEGLĄD CZASOPISM

Liturgia Sacra 7 (2001), nr 1, s. 157-165

LA MAISON DIEU 224 (2000), NR 4

Ostatni numer z 2000 r. najbardziej renomowanego liturgicznego czasopisma francuskojęzycznego, jakim jest niewątpliwie „La Maison Dieu”, poświęcony jest w całości jednemu tematowi: koncelebracji eucharystycznej. Jej ponownie przywrócenie do powszechnego stosowania oceniane jest jako jedno z największych osiągnięć nauk liturgicznych w minionym stuleciu, stanowi ona jeden z ważnych elementów łączących Kościoły Wschodu i Zachodu, ale zarazem wydaje się być ciągle jeszcze zbyt mało zbadana. Dlatego też — jak stwierdza wprowadzenie do omawianego numeru „La Maison Dieu” — postanowiono opublikować tu prace zwłaszcza młodszej generacji liturgistów, którzy próbują naświetlić problem koncelebracji z kilku różnych punktów widzenia.

Bernard Xibaut, profesor w seminarium duchownym w Strasburgu, w artykule *La concélébration dans le Mouvement liturgique et dans l'oeuvre du concile* („Koncelebracja w «Ruchu Liturgicznym» i dzieło Soboru”, s. 7–28) kreśli krótko dzieje powolnego ponownego odkrywania koncelebracji w minionym stuleciu: począwszy od prób odnowy liturgicznej początku XX w., poprzez stanowisko papieża Piusa XII aż po czasy bezpośrednio poprzedzające Sobór Watykański II i same rozstrzygnięcia Soboru. Jest to cenna synteza najnowszej historii koncelebracji.

Jakby uzupełnieniem poprzedniego artykułu jest kolejny, autorstwa Goffredo Boselli, zakonnika z włoskiego klasztoru w Bose, *Le débat sur la concélébration après Vatican II* („Dyskusje na temat koncelebracji po Soborze Watykańskim II”, s. 29–59). Przedstawia on głosy współczesnych teologów zarówno aprobujące koncelebrację w obecnej formie, jak też i pełne krytycyzmu, próbując na końcu podać krótkie ich podsumowanie, jak też i perspektywy dalszych badań. Wynika z nich jasno, że koncelebracja należy ciągle jeszcze do tych obszarów, które wymagają

nowych badań i precyzacji. Interesujące są zwłaszcza zarysowane tutaj zastrzeżenia kierowane w stosunku do zbyt powszechnej praktyki koncelebracji, formułowane przez tak znane autorytety, jak Greshake, Taft czy Baldwin. Ten sam autor zamieścił także w omawianym numerze bardzo cenną, najnowszą międzynarodową bibliografię dotyczącą problemu koncelebracji z lat 1980–2000 (s. 61–65).

Na temat najróżniejszych trudności związanych z koncelebracją, ale widzianych bardziej od strony praktycznej, i to przez celebrującego kapłana, zwraca uwagę w artykule *Difficultés de la concélébration et ministère du prêtre* („Trudności koncelebracji a posługa kapłana”, s. 67–85) Dominique Lebrun, ojciec duchowny Seminarium Francuskiego w Rzymie. Trudności te podzielił na mające dwojaką naturę: związane z okolicznościami (np. duża liczba kapłanów, miejsce sprawowania), oraz trudności osobiste kapłana (świadomość przewodniczenia, koncelebracja indywidualna jako oportunizm).

Artykuł *Évaluation de la concélébration dans le monde monastique* („Ocena koncelebracji w świecie monastycznym”, s. 87–106), którego autorem jest wspomniany już wyżej Goffredo Boselli, jest relacją wyników ankiety przeprowadzonej w kilku klasztorach na temat właśnie praktyki koncelebracji. Ogólnie ankieta, zresztą dodana jako aneks do artykułu, daje wysoką ocenę pozytywnych stron wprowadzenia w klasztorach koncelebracji, która pozwala lepiej doświadczać poczucie jedności wspólnoty zakonnej, choć nieuniknione są także pewne negatywne jej owoce.

Wykładowca na wydziale teologicznym uniwersytetu w Lyonie, Jean-François Chiron, w artykule *Les enjeux symboliques de la concélébration* („Założenia symboliczne koncelebracji”, s. 107–137) stara się odpowiedzieć na kwestię, jakie teologie Eucharystii, Kościoła i kapłaństwa mimowolnie lub celowo dowartościowuje szczególnie praktyka koncelebracji. Swoje rozważania teologiczne opiera przy tym zarówno na myśli scholastycznej św. Tomasza z Akwinu, odnosi się do wypowiedzi Soboru Watykańskiego II, jak też korzysta z myśli teologów współczesnych.

Ceremoniarz papieski, biskup Piero Marini, dzieli się natomiast w artykule *L'ecclésiologie de l'épiscopat selon le „Cérémonial des Évêques”* („Eklezjologia biskupstwa według *Ceremoniale Episcoporum*”) swoimi spostrzeżeniami na temat wymienionej w tytule księgi liturgicznej, wydanej w edycji typicznej w 1984 r. Wskazuje jak konkretne orzeczenia soborowe, określające wzajemną relację pomiędzy liturgią, biskupem a Kościołem lokalnym i powszechnym, znajdują swoje odzwierciedlenie w odnowionej księdze liturgicznej obrzędów biskupich, w której łatwo dostrzec można wpływy odnowionej soborowej eklezjologii.

Cały ten numer „La Maison Dieu” zamyka omówienie, autorstwa Enrico Mazza, dwutomowego dzieła dotyczącego święta Bożego Ciała zredagowanego przez André Haquin i Jean-Pierre Delville, a będącego owocem kolokwium zorganizowanego w Liege w 750-tą rocznicę ustanowienia tego święta.